

27.12x28.96	31	4	עמוד	24 שעות	ידיעות אחרונות -	26/05/2013	37125795-9
נפגעות תקיפה מיני - 23121							

א' זה אומץ

הן חוו גיהנום, ולמרות החששות נעמדו מול המצלמות והפכו מאותיות אנונימיות לפנים ולשמות. בעקבות החלטתה של אורלי רביבו להיחשף, מדברות נשים שעברו תקיפה מינית על הדילמה האם לוותר על פרטיותן למרות המחיר הכבד

4

נעם ברקו

26.74x31.22	32	4	עמוד	24 שעות	26/05/2013	37126117-8
נפגעות תקיפה מיני - 23121						

נעם ברקן

חשובות

ברגע אחד של תעצומות נפש הפכה ביום שישי א' מבית הנשיא לאורלי רביבו. "המעשה שלי מדבר בעד עצמו", אמרה אתמול לראשונה ל"ידיעות אחרונות". בעקבותיה, מסבירות נשים שעברו תקיפה מינית את הקשיים להפוך את סיפורן לנחלת הכלל

"עומדת מאחורי כל מילה". רביבו

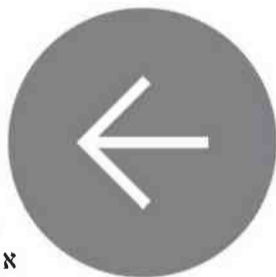

"דמי הותר". אורלי אינס, כשנחשפה לראשונה

נחשפה בספר. ניצה סקולניק

ניצה סקולניק: "חייבים להגיד מה המחיר. כשנשים לא מודעות למחירים זה ממש כמו אונס חוזר. יש בנות שמתאשפות אחרי חשיפה. צריך הכנה לקראתה"

בפנים מטושטש שות אך באומץ לב נדיר התייצבה אורלי רביבו מול אינספור מצלמות וגוללה את מעשיו האיומים של נשיא המדינה דאז והאנס המורשע כיום משה קצב. אז, כשרק נחשפה הפרשה בזכותה, עוד קראנו לה א'. בסוף השבוע האות הכינוי התמלאו בפנים ובאישיות חזקה. "המעשה שלי מדבר בעד עצמו ואני עומדת מאחורי כל מילה", אמרה אתמול. "אני עדיין לא מוכנה לומר האם הפרסומים עושים טוב או לא, אבל בוודאי עוד אגיד בעתיד".

רביבו היא לא הראשונה שנחשפת בפנים גלויות. קדמו לה אודליה כרמון, גם היא נפגעה על ידי קצב; ד"ר אורלי אינס שחשפה את פרשת ניצב בר לב; לינור אברג'יל שנאנסה לפני שזכתה בתחרות מים עולם; ועוד נשים רבות שחשפו סיפורי פגיעה מינית בכתבות, ספרים, הצגות וסרטים. "חשבתי שעליי להגיש תלונה על מנת שאוכל לשמש דוגמה לנשים רבות", הסבירה בשעתה לינור אברג'יל. "נשים שעוברות אירוע תקיפה חייבות להגיב על הפשע שבוצע בהן, ולו במחיר של חשיפה ציבורית מסוימת, על מנת שמקרים כאלה לא ייטמעו בנו כחברה".

חוויה מעצימה

אומץ אדיר ותעצומות נפש בלתי נדלות נדרשים מהן כדי להיחשף. כשזה מגיע מתוך בחירה ולאחר הכנה – החוויה יכולה להיות מעצימה גם עבור האישה הנחשפת וגם עבור נפגעות אחרות שחששו עד כה לדבר. אולם כשהחשיפה נכפית על הנפגעת או שאינה

בשליטתה המלאה היא עלולה לשלם מחיר כבד – כלכלית, מקצועית, נפשית, משפחתית וחברתית. "החשיפה מהווה שחזור של הטראומה, כי הנפגעת צריכה לתאר מחדש את האירוע שעברה", מסביר אורית סוליציאנו, מנכ"לית איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית. "כדי להיחשף בתקשורת נדרשים אומץ רב וכוחות נפשיים".

דפנה ארגמן, 49, שיחקה וכתבה את ההצגה "שאף אחד לא ישמע", המבוססת על סיפור חייה כילדה שנפגעה מינית על ידי אביה. על האירוע היא סיפרה בהדרגה, בתחילה לבעלה, מאוחר יותר לאמה ובסופו של דבר לעולם כולו. "החוויה הראשונה של פגיעה מינית היא בושה ואשמה", היא אומרת. "כשאת מתביישת, את לא מספרת. לאט לאט, ככל שיכולתי לוותר על האשמה והבושה, יכולתי לספר. בהתחלה אמרתי שחובה עליי לעשות את זה, והיום אני אומרת שזו זכות. החשיפה מבחינתי זה לקחת משהו שהיה כל כך נורא בחיים שלי ולהפוך אותו לחיובי. אני מהווה השראה לאנשים אחרים ודוגמה לילדים שלי. לשמחתי, היום יש הרבה יותר מודעות. נשים מרגישות שיש להן גב והן יותר מספרות".

ניצה סקולניק, שנפגעה בילדותה על ידי אחיה, הוציאה לפני שלוש שנים את ספרה "שלום לך מסה הקטנה", המתאר את תהליך ההחלמה שעברה. בשנה שעברה השתתפה בפרויקט "גיבורות" של הצלמת אליסיה שחף, שבמסגרתו צילמה פורטרטים חשופים של 30 נשים שנפגעו מינית. "עד שאת מוציאה את הסוד החוצה – את משלמת מחיר מאוד גבוה", אומרת סקולניק. "לפני שאת נחשפת זה מפחיד ומאיים. את מהמרת על כל הקופה. כשהוצאתי את זה המשפחה הוקיעה אותי. הרגשתי שאני חוזרת שוב לתהום, אבל הפעם עם ידיעה שאוכל לטפס משם. זה היה תהליך מדהים. עד היום

26.45x31.59	33	4	עמוד	24 שעות	26/05/2013	37126054-8
נפגעות תקיפה מיני - 23121						

מה הם היו אומרים: "עוצמה אפשר לקחת, אך לא לתת. תהליך הלקיחה כשלעצמו הוא המעצם" העיתונאית ופעילת זכויות האדם גלוריה סטיינמ

לינור אברג'יל

"חשבתי שעליי לשמש דוגמה לנשים רבות", הסבירה בשעתה לינור אברג'יל. "נשים שעוברות תקיפה חייבות להגיב על הפשע שבוצע בהן, ולו במחיר של חשיפה ציבורית" מסוימת"

עוררה בה מחשבות מחודשות. "אני מעדיצה את האומץ של נשים מסוגה", היא אומרת. "יש לא מעט אנשים, בעיקר גברים, שחושבים לעצמם 'מה קרה? אם היא מספיק אמיצה להגיש תלונה – שתסכים לפרסום שמה'. אני מניחה שחלק מההתעסקות הציבורית והתקשורתית נובעת מההגישה הגברית הזו. תבינו, לחשיפה כזו יש מחיר, והוא גבוה במיוחד. מספיק לראות איך מתייחסים אליי גברים ששומעים לראשונה מה עברתי כדי להבין מה יקרה אם אסכים לפרסם גם את שמי בפומבי. אני מעריצה את אורלי אינס ואודליה כרמון, שמוכנות לשלם את המחיר הזה, אבל אסור לקבוע את החשיפה כסטנדרט ולצפות שכל הנאנסות יחשפו".

בהכנת הכתבה השתתפה נחמה דואק

- קווי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית מציעים ייעוץ, תמיכה וליווי בהליכים השונים: 1202 לנשים 1203 לגברים.

לא משנה אם אהיה חברת כנסת או אשת תקשורת, תמיד יגידו שאני ה' מפרשה זו או אחרת". גם מרים שלד, מנהלת מרכז הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בתל אביב, מחברת בין מספר הנשים הרב שאינן מתלוננות לבין הפחד מחשיפה. "אנחנו רואות עכשיו את החשש של עיתונאיות ונשות תקשורת להגיש תלונה במטרה נגד עמנואל רוזן, כי דווקא כעיתונאיות הן יודעות ששמן ייחשף מול קולגות ובאינטרנט", היא אומרת. "הן מפחדות לשלם את מחיר הסטיגמה – החברה עדיין מאשימה את הקורבן, מעבירה ביקורת ושואלת למה היא לא צעקה מספיק חזק, למה היא התלבשה כך או אחרת. יום אחרי התקיפה של הצעירה על ידי ארז אפרתי, שלכאורה מדובר ב'אונס קלאסי' – נכתבו עליה טוקבקים אימים. זו סטיגמה מאוד גדולה שאישה שנחשפת צריכה לשלם עליה כל החיים". מ', צעירה מאזור הצפון, עברה במשך שנים התעללות מינית מחרידה. חשיפתה של אורלי רביבו

כל המשפחה לא מדברת איתי בגלל 'הכביסה המלוכלכת', אבל יש אנשים מדהימים שקדאו את הספר ומספרים כמה הסיפור שלי העצים אותם. הצלחתי להתחתן לפני חודשיים ואני בזוגיות נפלאה". היום, כשהיא בת 58, סקולניק מרצה וגם מבקרת בכתי סוהר ומדברת בפני תוקפים. "החשיפה מאוד מפחידה ומאיימת", היא מודה. "יש לי שמונה ילדים, הקטן היה בן 22, ועד אז לא סיפרתי להם. אח שלי ראה את זה בטלוויזיה והגיע אליי למחרת במטרה לרצוח אותי, פיזית. מוזל שהבן שלי היה בבית. שני ימים לאחר מכן יצא הספר ואז כבר הייתי מוכנה. החשיפה הזאת הייתה פחות טראומטית?".

מה תמליצי למי שמתלבטת היום? "חייבים להגיד להן מה המחיר. כשהן לא מודעות למחיריים זה ממש כמו אונס חוזר. יש בנות שמתאשפות אחרי חשיפה. צריך הכנה מאוד טובה לקראתה".

כשכולם יודעים

"בשבועות האחרונים מאז שהעזתי להתלונן דמי הותר", סיפרה ד"ר אורלי אינס מול המצלמות כשחשפה לראשונה את זהותה. "בתזויתיות חסרת תקדים עוסקים רבים בניסיון להשחיר את אישיותי, את אמינותי, את אורה חיי ואת כוונותי. הנרטיבים המרכזיים שסופרו בימים ובשבועות האחרונים עסקו בשאלה הגורלית: מיהו ד"ר א' אמרו שאינני אמינה, שאני פועלת משיקולים זרים, ואז תהו: איך ייתכן שהתעללו בה והיא לא התלוננה? זאת שאלה בלתי לגיטימית בעליל, יודע כל מי שמבין בקורבנות. כאילו לא די בחוויות הקשות שעברתי, אני זוכה כעת לסוג של התעללות חדשה. דמי הותר, חיי הפקה, פרטיותי הופקעה ממני והפכתי לרכוש הכלל".

ח"כ מיכל רוזין (מרצ), ששימשה כמנכ"לית איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית, מכירה מקרוב נשים רבות שעמדו במרכזן של פרשות מתוקשרות. "חלק מהנשים שנחשפו משלמות מחיר אישי, כלכלי, מקצועי, נפשי ומשפחתי מאוד גבוה", היא אומרת. "היו נשים שהיו בעמדות מרכזיות ובכירות, ונפלו. חשיפה בתקשורת גורמת לכך שאין מי שלא יודע על הסיפור שלך. זה המוכר במכולת והמורה של הילד בבית הספר. יש נשים כמו אודליה כרמון, שהחשיפה העצימה וחיוקה אותה. היא מרגישה שהיא עזרה לנשים אחרות בעדות שלה. יש נשים כמו ד"ר אורלי אינס שנחשפה מתוך רצון להעצים נשים ונערות, שידעו שאין להן כמה להתבייש. זה מעשה מאוד אמיץ להיחשף, להצטלם ולהגיד 'אני נפגעת' בימים שבהם החברה עדיין מאשימה את הקורבן. מעסיקים מפחדים להעסיק נפגעות, בני זוג מפחדים לצאת איתה. במקום לעטוף את הצר הנפגע – היא זאת שמשלמת את המחיר".

מירי מרגלית, רכזת ליווי בהליך הפלילי במרכז הסיוע בתל אביב, כתבה תזה בנושא "מדוע נשים לא מתלוננות". "אחת הסיבות העיקריות בגללן נשים לא מתלוננות במטרה, אחרי הפחד מהתוקף, היא החשש מפני החשיפה", היא אומרת. "היום, בעידן החשיפה התקשורתית, החוויה הזאת מאוד חזקה. בשבועיים האחרונים שוחחתי עם נשים שריברו על כך שהן ממש חוששות ששמן יודלף. הן אומרות 'אני חוששת שזה יפגע לי בקריירה, אני רוצה להתקדם.

"דרוש אומץ רב". אורית סוליצ'אנו

עזרה לנשים אחרות. ח"כ מיכל רוזין